

CEBRÎ İCRA KANUNU TASLAĞININ KONKORDATOYA İLİŞKİN GETİRDİĞİ TEMEL DEĞİŞİKLİK VE YENİLİKLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ^(*)

Doç. Dr. Cemil SİMİL^(**)

Öz

Cebri İcra Kanunu Taslağında konkordatonun mevcut temel yapısı ve sistematigi korunmuştur. Taslak'ta özellikle uygulamada karşılaşılan birtakım sorunların giderilmesi için olumlu olarak ifade edilebilecek yenilik ve değişiklikler olduğu gibi tekrar tartışılması ve değerlendirilmesi gereken değişiklik ve yenilikler de bulunmaktadır. Çalışmada, İsviçre hukuku da dikkate alınarak İcra ve İflâs Kanunu karşısında Taslak'taki konkordato hükümlerine ilişkin temel değişiklik ve yenilikler değerlendirilerek önerilerde bulunulmuştur. Bu çerçevede, konkordato talebinin reddinden sonra yeniden konkordato teklifinde bulunulmasında ve yetkili mahkemeyi belirlemek amacıyla muamele merkezinde veya yerleşim yerinde yapılan değişikliklere karşı ek koşul getirilmesi olumludur. Konkordato başvurusu üzerine derhâl geçici mühlet kararı verilmesine ilişkin kural karşısında mahkemenin geçici mühlet kararıyla birlikte makul güvence raporuna ilişkin derhâl bir inceleme yapması zorunluluğu getirilmesi, borçlu ile alacaklılar arasındaki menfaat dengesinin korunması bakımından önemli bir yeniliktir. Üçüncü kişilere ait rehinli malların paraya çevrilebileceği yönündeki düzenleme, alacaklılar ile pay sahipleri arasında belirli bir fedakârlık dengesi sağlamayı amaçlayan pay sahiplerinin katkı payı sunmasına ilişkin düzenleme ve konkordato yargılamasında verilen tedbir kararlarının istinaf edilebilen kararlardan kabul edilmesi önemli değişiklik ve yeniliklerdendir. Taslak'ta borçlunun faaliyetine göre küçük sayılabilecek tutardaki borçlarının ödenmesine izin verilmesine ilişkin düzenleme birçok temel eksiklik ve belirsizlik taşısa da önemli ve yerinde bir düzenlemedir.

Konkordatoda teminat mektubunun tazmininin mahkemenin kararına bağlanması garanti ilişkisine ağır bir müdahale niteliği taşımaktadır. Bu düzenlemenin mutlaka yeniden değerlendirilmesi gerekir. Yabancı para alacaklarının konkordatoda Türk lirasına çevrilmemesi gerekir. Ancak, bu yönde bir düzenleme yapılacaksa alacak kayıt süresinin son gününün çeviri tarihinde esas alınması daha doğru olur. Konkordato mühleti sırasında mahkemenin izniyle yapılan işlemlerin iptale tâbi olmaması son derece isabetli bir düzenlemedir. Buna karşılık konkordato mühleti sırasında komiser izniyle yapılan hukukî işlemlerin iptale tâbi olmaması şeklindeki düzenleme oldukça sakıncalıdır. Mahkemenin izniyle yapılan tasarruf işlemlerindeki sıkı denetim, komiserin izniyle yapılan işlemlerde bulunmamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Cebri İcra Kanunu Taslağı, Konkordato, Yabancı Para, Teminat Mektubu, Tasarrufun İptali.

^(*) Makalenin Dergiye Geliş Tarihi: 15.04.2026 - Makalenin Kabul Edildiği Tarih: 04.06.2026
DOI: 10.54704/akdhfd.1930879

^(**) İstanbul Kültür Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukuku Anabilim Dalı, Öğretim Üyesi, İstanbul - Türkiye
E-posta: c.simil@iku.edu.tr
Orcid: 0000-0002-5353-7624

AN EVALUATION OF THE PRINCIPAL AMENDMENTS AND INNOVATIONS INTRODUCED BY THE DRAFT ENFORCEMENT CODE WITH RESPECT TO BANKRUPTCY COMPOSITION

Abstract

Under the Draft Enforcement Code, the existing fundamental structure and systematic framework of bankruptcy composition have been preserved. The Draft contains, in particular, amendments and innovations that may be regarded as positive in addressing certain practical problems encountered in practice, as well as amendments and innovations that require further discussion and assessment. In this study, taking into account Swiss law, the principal amendments and innovations concerning the bankruptcy composition provisions under the Draft, as compared with the Enforcement and Bankruptcy Code, are evaluated, and proposals are put forward. In this context, the introduction of an additional condition with respect to the submission of a new bankruptcy composition proposal following the rejection of a bankruptcy composition request, and with respect to changes made to the centre of business or place of residence for the purpose of determining the competent court, is a positive development. In light of the rule requiring the immediate granting of a temporary moratorium upon an application for bankruptcy composition, the introduction of an obligation for the court to conduct, without delay, a review of the reasonable assurance report together with its decision granting the temporary moratorium constitutes a significant innovation in terms of safeguarding the balance of interests between the debtor and the creditors. Among the important amendments and innovations are the provision allowing the realisation of pledged assets belonging to third parties; the provision requiring shareholders to make a contribution aimed at ensuring a certain balance of sacrifice between creditors and shareholders; and the acceptance of interim measures ordered in bankruptcy composition proceedings as decisions subject to appeal. Although the provision permitting the payment of debts that may be regarded as minor in relation to the debtor's business activity contains several fundamental deficiencies and ambiguities, it nevertheless constitutes an important and appropriate provision.

In bankruptcy composition, conditioning the enforcement of a letter of guarantee subject to a court decision constitutes a serious interference with the guarantee relationship. This provision must be reconsidered. Foreign currency claims should not be converted into Turkish lira in bankruptcy composition. However, if such a provision is to be introduced, it would be more appropriate to take the last day of the claims registration period as the conversion date. The provision that transactions carried out with the court's permission during the bankruptcy composition moratorium are not subject to avoidance action (*actio pauliana*) is highly appropriate. However, the provision that legal transactions carried out with the composition commissioner's permission during the bankruptcy composition moratorium are not subject to avoidance action is highly problematic. The strict supervision applicable to dispositive transactions carried out with the court's permission does not exist in transactions carried out with the composition commissioner's permission.

Keywords

The Draft Enforcement Code, Bankruptcy Composition, Foreign Currency, Letter of Guarantee, Avoidance Action (*Actio Pauliana*).

Extended Summary

With the Law No. 7101, the articles concerning the postponement of bankruptcy were repealed, and the provisions regarding bankruptcy composition were reorganized based on Articles 293 et seq. of the Swiss Federal Law on Debt Collection and Bankruptcy. With these regulations, the functions of the postponement of bankruptcy were also imposed on bankruptcy composition, and bankruptcy composition became the most important instrument as a reorganization tool for debtors whose financial situation has deteriorated.

The General Directorate of Legislation Affairs of the Ministry of Justice submitted the Draft Enforcement Code ("*Draft*") for consultation on its website on 14.08.2025. Under the Draft, the existing fundamental structure and systematic framework of bankruptcy composition have been preserved.

The Draft contains, in particular, amendments and innovations that may be regarded as positive in addressing certain problems encountered in practice, as well as amendments and innovations that require further discussion

and assessment. In this study, taking into account Swiss law, the principal amendments and innovations concerning the bankruptcy composition provisions under the Draft, as compared with the Enforcement and Bankruptcy Code, are evaluated, and proposals are put forward. In this context, the introduction of an additional condition with respect to the submission of a new bankruptcy composition proposal following the rejection of a bankruptcy composition request, and with respect to changes made to the center of business or place of residence for the purpose of determining the competent court, is positive. In light of the rule requiring the immediate granting of a temporary moratorium upon an application for bankruptcy composition, the introduction of an obligation for the court to conduct, without delay, a review of the reasonable assurance report together with its decision granting the temporary moratorium is a significant innovation for the protection of the balance of interests between the debtor and the creditors. Among the important amendments and innovations are the provision allowing the realization of pledged assets belonging to third parties; the provision requiring shareholders to make a contribution aimed at providing a certain balance of sacrifice between creditors and shareholders; and the acceptance of interim measures ordered in bankruptcy composition proceedings as decisions subject to appeal. Although the provision permitting the payment of debts that may be regarded as minor in relation to the debtor's business activity contains several fundamental deficiencies and ambiguities, it is nevertheless an important and appropriate provision.

In bankruptcy composition, making the enforcement of a letter of guarantee subject to a court decision constitutes a serious interference with the guarantee relationship. This provision must be reconsidered. In the Draft, an explicit provision has been made that the debtor may request the adaptation of the contract or the transfer of the contract. In fact, there is no need for such a regulation, and under the current state of law within the framework of general provisions, there is no obstacle to the debtor requesting either of them. In the Draft, the fact that the bankruptcy court is deemed competent for requests for the adaptation of contracts may be criticized. Depending on the subject matter and the parties of the adaptation lawsuit, the specificity and nature of these lawsuits also change. The competent court does not merely conduct a formal review here. Therefore, it is not correct to deem the bankruptcy court competent in the adaptation of any kind of contract during the bankruptcy composition process.

Foreign currency claims should not be converted into Turkish lira in bankruptcy composition. However, if such a provision is to be introduced, it would be more appropriate to take the last day of the claims registration period as the conversion date. The provision that transactions carried out with the court's permission during the bankruptcy composition moratorium are not subject to avoidance action (*actio pauliana*) is highly appropriate. However, the provision that legal transactions carried out with the composition commissioner's permission during the bankruptcy composition moratorium are not subject to avoidance action is highly problematic. The strict supervision applicable to dispositive transactions carried out with the court's permission does not exist in transactions carried out with the composition commissioner's permission.

GİRİŞ

7101 sayılı Kanun’la iflâsın ertelenmesine ilişkin maddeler yürürlükten kaldırılmış, İsviçre Borç İçin Takip ve İflâs Hakkında Federal Kanun’un (“İsv. İİK”) konkordatoya ilişkin 293 ve devamı maddeleri esas alınarak konkordatoya ilişkin hükümler yeniden düzenlenmiştir¹. Bu düzenlemelerle iflâsın ertelenmesinin fonksiyonları da konkordatoya yüklenmiş ve konkordato, malî durumu bozulan borçlular bakımından iyileştirme aracı olarak en önemli enstrüman hâlini almıştır.

Adalet Bakanlığı Mevzuat İşleri Genel Müdürlüğü, 14.08.2025 tarihinde internet sitesinde Cebrî İcra Kanunu Taslağı’nı (“CİKT”, “Taslak”) görüşe sunmuştur. Taslak’ta konkordatoya ilişkin hükümler dikkate alındığında 7101 sayılı Kanun’la İcra ve İflâs Kanunu’nda yapılan değişiklik anlayışının sürdürüldüğü görülmektedir. Çalışmamızda İcra ve İflâs Kanunu (“İİK”) karşısında Taslak’taki konkordato² hükümlerine ilişkin temel değişiklikler ve yenilikler değerlendirilmiştir.

I. KONKORDATO TALEBİ BAKIMINDAN

Cebrî İcra Kanunu Taslağının (“CİKT”, “Taslak”) 374. maddesi konkordato talebine ilişkindir. Taslak’ta konkordato talebi bakımından iki yeni düzenleme öngörülmüştür. Bunlardan ilki, konkordato talebinin reddinden sonra, borçlunun yeniden konkordato teklifinde bulunmasına ilişkindir. CİKT m.374/3’e göre “*Konkordato talebi mahkemece reddedildikten sonra, borcun ödenmesini sağlayacak olan kaynaklarda önemli bir değişiklik gerçekleşmedikçe veya ileriye yönelik olarak böyle bir değişikliğin gerçekleşeceği somut olarak ortaya konmadıkça, tekrar adi konkordato teklifinde bulunulamaz.*”

CİKT m.374/3 hükmünün konkordato talebinin reddine ilişkin her durumda uygulanma kabiliyeti yoktur. Konkordato talebinin reddi borçlunun kaynak yetersizliği sebebine dayanıyorsa bu hükmün uygulanabilmesi mümkündür. Bununla birlikte konkordato talebinin reddi, başvurunun eksik belgelerle yapılması veya gider avansındaki eksikliğe dayanıyorsa, yeniden yapılacak konkordato

¹ 7101 sayılı Kanun’la yapılan değişikliklerin detaylı değerlendirilmesi ve eleştirisi için bkz. Muhammet Özkes, “*Konkordatoya Başvuru ve Geçici Mühlet Kararı*”, 7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2018), 47 vd.

² Çalışmada konkordatoyla kastedilen adî (iflâs dışı) konkordato olup, konkordatonun bu türü bakımından Taslak’taki temel değişiklikler ve yenilikler değerlendirilmiştir. Adî konkordato dışında, iflâstan sonra (iflâs içi) konkordato ve malvarlığının terki suretiyle konkordato da Taslak’ta konurmuştur. Ancak söz konusu konkordato türleri bakımından Taslak şekli değişiklikler dışında yapısal ve sistemsel değişiklik veya yenilik getirmemiştir. Bu nedenle söz konusu konkordato türleri çalışmamın kapsamı dışında bırakılmıştır. Taslak’taki iflâstan sonra konkordato hükümlerinin değerlendirilmesi için bkz. Tolga Akkaya, *Cebrî İcra Kanunu Taslağı Değerlendirmesi* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2026), 1093-1096. Taslak’taki malvarlığının terki suretiyle konkordato hükümlerinin değerlendirilmesi için bkz. Muhammet Özkes ve Efe Direnisa, *Cebrî İcra Kanunu Taslağı Değerlendirmesi* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2026), 1097-1105.

başvurularında söz konusu fıkranın uygulanması aranmamalıdır. Konkordato talebinin reddi, borçlunun CİKT m.389/2'deki yasak işlemleri yapmasından yahut komiserin talimatlarına aykırı davranılmasından kaynaklanıyorsa, yine kural olarak borçlunun yeniden konkordato talebinde bulunması için CİKT m.374/3'deki şartın gerçekleşmesi aranmaz. Ancak borçlunun yaptığı işlemler, malvarlığının azalması sonucunu da doğurmuşsa, bu ihtimâlde yeniden yapılacak başvuru bakımından bu koşul aranabilir.

CİKT m.374/3'te konkordato talebin reddinden sonra kaynaklarda önemli bir değişiklik gerçekleşmedikçe veya ileriye yönelik olarak böyle bir değişikliğin gerçekleşeceği *somut olarak ortaya konmadıkça*³ “tekrar adi konkordato teklifinde bulunulamaz.” şeklindeki ifade de dikkat çekicidir. Bu ifade karşısında, konkordato talebinin reddinden sonra borçlunun kaynaklarında önemli bir değişiklik gerçekleşmeden veya ileriye yönelik olarak böyle bir değişikliğin gerçekleşeceği ortaya konulmadan konkordato başvurusunda bulunmasının sonucu ne olacaktır? Burada başvurunun reddi mi söz konusu olacaktır, yoksa mahkemenin geçici mühlete karar vermesi ve geçici mühlet içerisinde yeniden konkordato başvurusunda bulunabilmenin koşullarının bulunup bulunmadığı mı incelenecektir? Bu sorunun çözümüne, CİKT m.375 dikkate alınarak ulaşılabilir. CİKT m.375/1'e göre mahkeme, konkordato talebine eklenecek belgelerin eksiksiz olarak mevcut olduğunu tespit ettiğinde, derhâl geçici mühlet kararı verir. Mahkeme, başvuru dilekçesinden bir çok durumda daha önce konkordato talebinde bulunulduğu ve bu talebin reddedildiğini anlayacak durumda değildir⁴. Bu durum çoğunlukla, alacaklıların konkordato başvurusuna karşı yaptığı itirazla ortaya çıkmaktadır (İİK m.288/2; CİKT m.377/3). Bu nedenle, yeniden yapılan başvuruda mahkemenin başvuru üzerine kaynaklar bakımından bir inceleme yapması mümkün olmayacaktır. Mahkemenin, yeni konkordato başvurusu üzerine de borçluya geçici mühlet kararı vermesi ve geçici mühlette yeni başvuruda kaynaklarda önemli bir değişiklik gerçekleşip gerçekleşmediğini veya ileriye yönelik olarak böyle bir değişikliğin gerçekleşeceğinin ortaya konulup konulmadığını incelemesi gerekir. Bu nedenle, CİKT m.374/3 hükmünün, 376/5 ile birlikte düzenlenmesi gerektiğini düşünüyoruz. Yani, konkordato talebinin reddinden sonra yeniden konkordato başvurusunda bulunulduğunda, geçici komiserin üç hafta içinde yeni başvuruda kaynaklarda önemli bir değişiklik gerçekleşip gerçekleşmediğini veya ileriye yönelik olarak böyle bir değişikliğin gerçekleşeceğinin ortaya konulup konulmadığı hususunda bir ön rapor hazırlaması ve mahkemenin de bu ön rapora göre karar vermesi gerekir. Aksi takdirde mahkeme, konkordato talebinin reddinden sonra

³ Düzenlemenin eleştirisi ve ispat ölçüsündeki belirsizlik için bkz. Muhammet Özkes ve Tolga Akkaya, *Cebri İcra Kanunu Taslağı Değerlendirmesi* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2026), m.374, 978-979.

⁴ Bunun için konkordato başvuru dilekçesinde daha önce konkordato başvurusu yapıp yapılmadığı, yapıldıysa başvurunun akıbeti hakkında açıklama yapılması zorunluluğu da getirilebilir.

yeniden bir konkordato başvurusunda bulunulduğunda, mühlet kararı vermeden önce bilirkişi incelemesi yoluyla yeni başvuruda kaynaklarda önemli bir değişikliğin gerçekleşip gerçekleşmediği veya ileriye yönelik olarak böyle bir değişikliğin gerçekleşeceğinin ortaya konup konulmadığını araştıracaktır ki, başvuru üzerine bu yöndeki bir inceleme CİKT m.376/1 ve m.376/5 ile bağdaşmayacaktır⁵.

İkinci olarak CİKT m.374/4 hükmüne göre konkordato talebinde yetkili mahkeme kural olarak iflâsa tâbi borçlunun muamele merkezinin bulunduğu yerdeki mahkeme; iflâsa tâbi olmayan borçlunun ise yerleşim yeri mahkemesidir. Ancak bu fıkraya eklenen son cümle şu şekildedir: “*Şu kadar ki, başvuru tarihinden geriye doğru altı ay içinde yapılan yer değişiklikleri dikkate alınmaz.*” Buna göre, özellikle uygulamada konkordato başvurusundan önce yetkili mahkemeyi belirlemek amacıyla muamele merkezinde veya yerleşim yerinde yapılan değişikliklerden arzu edilen sonucun gerçekleşmesini engellemek amacıyla bu yönde bir hüküm getirildiği görülmektedir. Aynı uygulamayla iflâs erteleme kurumunun yürürlükte olduğu dönemde de karşılaşılmış ve 6728 sayılı Kanun’la İİK m.179 hükmünde yapılan değişiklikte “*son bir yıldan uzun süre ile şirket merkezinin bulunduğu yerdeki*” mahkemeden iflâsın ertelenmesinin istenebileceği kabul edilmiştir.

II. “DERHÂL” GEÇİCİ MÜHLETE KARAR VERİLMESİ VE GEÇİCİ MÜHLET KARARININ ÖN RAPOR ÜZERİNE “DERHÂL” KALDIRILMASI

İcra ve İflâs Kanunu m.287/1’de olduğu gibi CİKT m.376/1’e göre de konkordato talebi üzerine mahkeme, konkordato talebine eklenecek belgelerin eksiksiz olarak mevcut olduğunu tespit ettiğinde, “*derhâl*” geçici mühlet kararı verir. İsviçre hukukunda da asıl olan mahkemenin talep üzerine geçici mühlet kararı vermesidir. Bununla birlikte İsviçre Borç İçin Takip ve İflâs Hakkında Federal Kanun’un (İsv. İİK) m.293a, III’e göre mahkeme sadece borçlunun iyileşme veya konkordatonun tasdik edilme ihtimâlinin bulunmadığını “*açıkça*” görür ise geçici mühlete karar vermez ve borçlunun doğrudan iflâsına karar verir. İsviçre hukukunda umutsuz ve açıkça başarısızlıkla sonuçlanacak başvurular dışında kural olarak derhâl geçici mühlet kararının verilmesi gerektiği kabul edilmektedir⁶. Tereddüt hâlinde mahkemenin geçici mühlete karar verilmesi gerektiği ifade edilmektedir⁷. Bunun yanında borçlunun iyileşmeye ihtiyacının bulunmadığı ya da mühlet kararı verilmesinin uygun olmadığı ya da gerekli bulunmadığı “*erken*”

⁵ Bu konuda CİKT m.376/5’e ilişkin gerekçe şu şekildedir: “*Dikkat edilirse, bu yeni hükümle, konkordato talebiyle birlikte mahkemeye sunulan belgelerin içerik (esas) yönünden inceleme yapılmak üzere bilirkişi incelemesine tabi tutulmasın(d)an ve bu incelemeden olumlu sonuç alınmasından sonra geçici mühlet kararı verilmesi yönündeki uygulama yasaklanmış olmaktadır.*”

⁶ Thomas Bauer ve Tanja Luginbühl, Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs II, *Basler Kommentar SchKG* (Basel: Helbing Lichtenhahn Verlag, 2021), Art. 293a, Rn. 3.

⁷ Bauer ve Luginbühl, *Basler Kommentar SchKG*, Art. 293a, Rn. 3.

başvurular gibi hâllerde de geçici mühlete karar verilmez ve başvuru reddedilir⁸. Mahkeme, konkordato başvurusunun yeterince gerekçelendirilmediğini⁹ veya belgelendirilmediğini tespit ederse de geçici mühlete karar veremez¹⁰.

7101 sayılı Kanun’la İİK’da konkordato hükümlerinde yapılan değişikliklerde İsv. İİK m.293a, III hükmü dikkate alınmamıştır. Taslak’ta da İsv. İİK m.293a, III hükmü dikkate alınmamıştır. Bununla birlikte Taslak’ta 376/5’e göre geçici mühlet kararıyla birlikte atanan geçici komiserin, görevlendirilmesinden itibaren üç hafta içinde mahkemeye bir ön rapor vermesi düzenlenmiştir. Ön rapor, konkordato ön projesinde yer alan teklifin gerçekleştirilebileceği hususunda makûl güvence veren denetim raporunun dayanaklarının mevcut olup olmadığına yöneliktir. Esasında bu denetim bir yandan makûl güvence raporuna ilişkin diğer yandan konkordato başvurusunun denetimini de içermektedir. Eğer ön rapor, konkordato ön projesinde yer alan teklifin gerçekleştirilebileceği hususunda makûl güvence veren denetim raporunun dayanaktan yoksun olduğunu tespit ederse, konkordato başvurusu belgelendirilmemiş kabul edilmeli ve mahkeme dört aya kadar verilebilen geçici mühletin sona ermesini beklemeden “*derhâl*” geçici mühlet kararının kaldırılmasına karar vermelidir. Böylelikle Taslak’ta bir yandan konkordato başvurusu üzerine “*derhâl*” geçici mühlet kararı verilmesine ilişkin kural korunmuş; ancak bunu dengelemek amacıyla da mahkemenin geçici mühlet kararıyla birlikte “*derhâl*” bir inceleme yapması zorunluluğu getirilmiştir. Borçlu ile alacaklılar arasındaki menfaat dengesini de korumaya yönelik bu düzenleme olumludur.

III. ÜÇÜNCÜ KİŞİLERE AİT REHİNLİ MALLARIN PARAYA ÇEVİRİLEBİLMESİ

İİK m.295’te üçüncü kişi rehni söz konusu olduğunda, rehlinli malların muhafaza altına alınması ve paraya çevrilmesine ilişkin açık bir düzenleme bulunmadığı için doktrinde¹¹ ve yargı kararlarında farklı değerlendirmeler yapılmıştır.

⁸ Bauer ve Luginbühl, *Basler Kommentar SchKG*, Art. 293a, Rn. 4; Daniel Hunkeler, *Schuldbetreibungs- und Konkursgesetz, Kurzkommentar SchKG* (Basel: Helbing Lichtenhahn Verlag, 2014) Art. 293a, 5.

⁹ Hukukumuzda gerek İİK’da gerekse Taslak’ta konkordato talebinde bulunan borçlunun, talebini gerekçelendirmesinin gerekip gerekmediğine ilişkin bir düzenleme bulunmamaktadır. İİK m.285/2’de iflâsa tabi borçlunun alacaklısının gerekçeli bir dilekçeyle borçlu hakkında konkordato işlemlerinin başlatılmasını isteyebileceği düzenlenmiştir. Taslak’ta ise iflâsa tâbi borçlunun alacaklısının borçlu hakkında konkordato işlemlerinin başlatılmasını isteyebileceği düzenlemede “*gerekçeli bir dilekçeyle*” ibaresine yer verilmemiştir. İsviçre hukukunda ise borçlunun konkordato mühleti içerisinde malî durumunun iyileşme şansının bulunduğunu veya konkordatonun tasdik şansının bulunduğunu gösterecek derecede talebini somutlaştırması gerektiği kabul edilmektedir (Brigitte Umbach-Spahn, Stephan Kesselbach ve Roland Burkhalter, *Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs SchKG, Schulthess SchKG* (Zürich-Basel-Genf: Schulthess Verlag, 2017), Art. 293, Rn. 13; Bauer ve Luginbühl, *Basler Kommentar SchKG*, Art. 293a, Rn. 4). Talebin gerekçeli olması gerektiği yönünde bkz. Jolanta Kren Kostkiewicz, *Schuldbetreibungs- und Konkursgesetz* (Zürich-Basel-Genf: Schulthess Verlag, 2018), 484.

¹⁰ Bauer ve Luginbühl, *Basler Kommentar SchKG*, Art. 293a, Rn. 4.

¹¹ Hâkim görüşüne aksine üçüncü kişinin verdiği rehlinlerin paraya çevrilemeyeceği yönünde bkz. Anıl Köroğlu, *Rehlinli Malın Konkordato Mühleti İçinde Paraya Çevrilmesi Yasağı (İİK m 295)*, İHM 78,

Ancak Yargıtay son derece isabetli şekilde üçüncü kişiye ait rehinli malların konkordato sürecinde paraya çevrilmesine engel olmadığını kabul etmiştir¹².

İsviçre hukukunda da üçüncü kişi rehni söz konusu olduğunda, konkordato da iflâsta olduğu gibi rehlin paraya çevrilmesi yoluyla takibin başlatılmasına izin verilmesi gerektiği, zira bu durumda takibin borçlunun malvarlığına değil, üçüncü kişinin malvarlığına yöneldiği ifade edilmektedir¹³.

CİKT m.387/1’de “*rehinli malın borçluya ait olması hâlinde*” kural olarak muhafaza altına alınmasının ve paraya çevrilmesinin mümkün olmadığı açıkça düzenlenmiştir. Bu düzenlemenin mefhum-u muhalifinden, rehinli malın üçüncü kişiye ait olması hâlinde muhafaza altına alınmasının ve paraya çevrilmesinin mümkün olduğu sonucu çıkmaktadır. Hakikaten konkordato mühletinin verilmesi sadece borçlu bakımından takiplerin durması ve takip yasağı sonucunu doğu-

S. 1 (2020), 153 vd.; Selçuk Öztekin, *Adi Konkordato Üçüncü Kişinin Rehlinin Akıbeti Hakkında Bazı Düşünceler*, MİHDER 16, S. 47 (2020/3), 748, 756. Hâkim görüşteki yazarlar için bkz. Evrim Erişir, *Kefilin Talilik İlkesini Haciz Yoluyla Takipte İleri Sürmesi* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2024), 152 dn. 288; Gökhan Aykut, *İpotegün Paraya Çevrilmesi* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2025), 803 dn. 1993.

¹² “[...] 41. İcra ve İflas Kanunu’nun 295/1. maddesinde; mühlet sırasında rehinle temin edilmiş alacaklar nedeniyle rehlin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatılabileceği veya başlamış olan takiplere devam edilebileceği, ancak bu takip nedeniyle muhafaza tedbirleri alınamayacağı ve rehinli malın satışının gerçekleştirilemeyeceği düzenlenmiştir.

42. Konkordatonun başarıya ulaşması ve alacaklıların alacaklarını tahsil edebilmesi için borçlunun malvarlığının korunması gerekmekte olup, İİK’nin 295. maddesi de bu amaçla konkordato isteminde bulunanın verdiği ipotek nedeniyle muhafaza tedbiri alınmasını, satışın yapılmasını engellemiştir. *Rehin konusu malın üçüncü kişi tarafından verilmesi hâlinde söz konusu rehlin paraya çevrilmesi de istemde bulunan borçlunun pasifine etki etmeyecektir. Bu nedenle üçüncü kişi tarafından verilen rehlin paraya çevrilmesi mümkündür.*

43. Gerek İİK hükümleri gerekse konkordato mühletinin amacı göz önüne alındığında, konkordatoya ilişkin hükümlerin sadece borçlu tarafından verilen rehinler hakkında uygulanacağı kabul edilmelidir. Çünkü, rehinli alacaklının üçüncü kişinin malı üzerinde rehin tesis edilmesini talep etmesinin temelinde, borçlunun malı durumunun ileride bozulması hâlinde alacağını rehinli malı sattırarak tahsil etmek vardır. Borçlu hakkında verilen mühletten rehin veren üçüncü kişinin de yararlanacağı kabul edilirse, rehinli alacaklının üçüncü kişiden teminat istemesinin hiçbir anlamı kalmayacaktır. Üçüncü kişinin verdiği rehinde, rehinli alacaklının konkordato borçlusundan olan alacağı konkordato hükümlerine tabidir. Bu sebeple, rehinli alacaklıya alacağının tamamını konkordatoya yazdırma ve oy kullanma hakkı verilmesi zorunludur. [...]” YHGK, 03.03.2022, E.2021/772, K.2022/240.

“[...] konkordatonun başarıya ulaşması için borçlunun malvarlığının korunması gerekir. [...]nın 295. maddesi de bu amaca hizmet eden bir hüküm içerir. *Rehni 3. kişinin vermesi halinde bu rehlin paraya çevrilmesi konkordato talep eden borçlunun pasifine etki etmeyecektir. Bu haliyle 3. kişi tarafından verilen rehlin paraya çevrilmesini konkordato kapsamında engellenmesi kanun koyucunun amaçladığı bir sonuç olarak düşünülemez.* İİK 45. maddesi uyarınca alacaklı önce rehne müracaat etmelidir. Maddede rehlin 3.kişi tarafından verilmiş olması durumu ayırık tutulmamıştır. Bu nedenle alacaklının 3. kişi tarafından verilen rehne öncelikle müracaat etmesi, konkordato talep eden borçlunun malını koruma altında tutacak olup, bu husus konkordato kurumunun amacına uygun olacaktır. [...]” Y6. HD, 20.06.2022, E.2021/1476 K.2022/3427. Aynı yönde bkz. Y6. HD, 15.09.2021, E.2021/1792, K.2021/100; Y15. HD, 16.02.2021, E.2021/1389, K.2021/275.

¹³ Bauer ve Luginbühl, *Basler Kommentar SchKG*, Art. 297, Rn. 12.

rup, borçlunun malvarlığının korunması amacını taşır¹⁴. Mühlet kararının üçüncü kişilerin malvarlığını koruyucu etkisi kural olarak bulunmamaktadır. Bu nedenle, üçüncü kişi rehinlerinin söz konusu olduğu hâllerde, borçlu hakkında konkordato mühleti verilmesi, üçüncü kişinin rehinli malının muhafazasına ve paraya çevrilmesine engel olmaz.

IV. MÜHLETİN SÖZLEŞMELERE ETKİSİ BAKIMINDAN

Taslak'ta konkordato mühletinin sözleşmelere etkisinin kapsamının genişletildiği görülmektedir. Öncelikle İİK m.296/1'de olduğu gibi Taslak'ta m.388/1'de de borçlu, konkordatoya başvurması veya borçluya konkordato mühleti verilmesi nedenine dayalı fesihlere karşı korunmuştur.

Taslak'ta borçlunun tarafı olduğu ve konkordatonun amacına ulaşmasını engelleyen aşırı külfetli sürekli borç ilişkilerini İİK m.296/2'de olduğu gibi olağanüstü fesih yetkisiyle feshedebileceği kabul edilmiştir. Bununla birlikte Taslak'ta borçlunun sözleşmenin uyarlanmasını talep edebileceği veya sözleşmeyi devredebileceği konusunda açık düzenleme yapılmıştır. Esasında böyle bir düzenleme yapılmasına ihtiyaç yoktu. Zira genel hükümler çerçevesinde mevcut hâlde de borçlunun bunları talep etmesine bir engel bulunmamaktadır. Sözleşmenin devri ayrıca bir malvarlığı devri içeriyorsa, bu devri yapmak yine İİK m.297/2 gereğince mahkemenin izniyle mümkündür¹⁵.

Taslak'ta sözleşmenin uyarlanması talepleri bakımından iflâs mahkemesinin görevli kabul edilmesi eleştirilebilir. Uyarlama davasının konusuna ve taraflarına göre bu davaların özelliği ve niteliği de değişmektedir. Bir kira sözleşmesinin uyarlanması talebi ile arsa payı karşılığında inşaat sözleşmesinin uyarlanmasında incelenecek konular farklılık arz edebilir. Görevli mahkeme burada salt şekli bir inceleme yapmamaktadır. Bu nedenle konkordato sürecinde her türlü sözleşmenin uyarlanmasında iflâs mahkemesinin görevli kabul edilmesi doğru değildir¹⁶.

Taslak'ta konkordato mühletinin sözleşmelere etkisinde en dikkat çeken düzenleme teminat mektuplarının paraya çevrilmesine ilişkin 388. maddenin dördüncü fıkrasıdır. Fıkranın ilk cümlesinde konkordato talebinde bulunulmasının, borçlu lehine verilen teminat mektubunun paraya çevrilmesi için haklı sebep teş-

¹⁴ Baki Kuru ve Burak Aydın, *İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı* (Ankara: Yetkin Yayıncılık, 2023), 539; Hakan Pekcanitez, Oğuz Atalay, Meral Sungurtekin Özkan ve Muhammet Özkes, *İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2025), 523; Ramazan Arslan, Ejder Yılmaz, Sema Taşpınar Ayvaz ve Emel Hanağası, *İcra ve İflâs Hukuku* (Ankara: Yetkin Yayıncılık, 2025), 694; Murat Atalı, İbrahim Ermenek ve Ersin Erdoğan, *İcra ve İflâs Hukuku* (Ankara: Yetkin Yayıncılık, 2025), 695; Serdar Kale, *Yeni Konkordato Hukuku (Öztek Şerhi)* (Ankara: Yetkin Yayıncılık, 2023), 371, 373; İbrahim Aşık, Yakup Oruç, Ozan Tok, Ömer Faruk Saçar ve Recep Aşit, *İcra ve İflâs Hukuku* (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2025), 713-714.

¹⁵ Oğuz Atalay, Güray Erdönmez ve Cemil Simil, *Cebri İcra Kanunu Taslağı Değerlendirmesi* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2026), m.388, 1029.

¹⁶ Atalay, Erdönmez ve Simil, *Cebri İcra Kanunu Taslağı Değerlendirmesi*, m.388, 1029.

kil etmeyeceği ifade edilmiştir. Gerek konkordatoya başvurulması veya konkordato mühleti verilmesi nedenine dayalı fesihlere karşı korumaya ilişkin CİKT m.388/1 gerekse teminat mektuplarının niteliği bu sonucu doğurmaktadır. Ancak, risk gerçekleşikten sonra teminat mektubunun paraya çevrilmesi talep edilebilir. Bu nedenle, konkordato talebinde bulunulmasının, borçlu lehine verilen teminat mektubunun paraya çevrilmesi için haklı sebep teşkil etmeyeceğine ilişkin hüküm gereksizdir¹⁷.

Taslak'ta teminat mektubunun tazmin edilmesi iflâs mahkemesinin kararına bağlanmıştır. Yargıtay'ın yerleşik kabulüne göre garanti sözleşmesi^{18,19} olan teminat mektuplarının paraya çevrilmesinin iflâs mahkemesi kararına bağlı kılınması garanti ilişkisine ağır bir müdahale niteliğini haizdir. Teminat mektubu ile banka, üçüncü kişinin (lehtarın), temel borç ilişkisinden kaynaklanan edimini hiç veya gereği gibi ifa etmemesi halinde, alacaklının (muhatapın) zararını giderme borcu altına girmektedir. Teminat mektubuna dayanak oluşturan sözleşme ilişkisi banka ile alacaklı (muhatap) arasındadır; borçlu (lehdar), bu ilişkinin tarafı değildir²⁰. Konkordato mühletinin yalnız borçlunun tarafı olduğu hukukî ilişkilere etkisi söz konusu olmalıdır; borçlu dışındaki bir kişi hakkında etki doğurmaması gerekir²¹. CİKT m.396'da alacaklının borçtan birlikte sorumlu olanlara karşı bütün haklarını muhafaza ederek müracaat edebileceği düzenlenmişken, teminat mektuplarının paraya çevrilmesinin iflâs mahkemesinin kararına bağlanması çelişki yaratmaktadır. Çünkü garantör bankalar da borçtan birlikte sorumlu olma kavramına dâhildir. Bu nedenle, bu düzenlemenin doğru olmadığını, teminat mektuplarının

¹⁷ Atalay, Erdönmez ve Simil, *Cebri İcra Kanunu Taslağı Değerlendirmesi*, m.388, 1029.

¹⁸ “[...] 14. Teminat mektuplarının hukukî niteliği kanunlarda belirtilmiş değildir. Yargıtay’ın 13.12.1967 tarihli ve 1966/16 E., 1967/7 K. sayılı içtihadı birleştirme kararında, banka teminat mektuplarının hukukî niteliğini teferuatlı olarak tartışmış ve bu mektupların kefalet niteliğinde olmadığını, *garanti sözleşmesi sayılması gerektiğini kabul etmiştir*. Anılan İçtihadı Birleştirme Kararına göre “...bankanın sıfatı teminatı veren olduğundan, taahhüdün, esas sözleşmeyi yapan taraflardan ve esas akitten ayrı ve tamamen müstakil olduğunu, banka taahhüdünün lehtarın borcunun geçerliliğine ve varlığına bağlı olmaksızın garanti taahhüdü olarak tecessüm edeceğini; asıl borçlunun ileri sürebileceği itirazlara bakılmaksızın borcun yerine getirilmemesinden doğan zararın tazmininin kabul edilmesi hâlinde, *garanti verme durumunun söz konusu olduğu*, üçüncü şahsın fiilini garanti edenin müstakil bir taahhüt altına girdiği...” belirtilmiştir. Keza, 1969 tarihli bir başka İçtihadı Birleştirme Kararında: “...*Teminat mektuplarının mahiyet itibarıyla Borçlar Kanunu’nun 110. [TBK m.128] maddesinde sözü edilen üçüncü şahsın fiilini taahhüt niteliğinde bir garanti akdi olduğu...*” hüküm altına alınmıştır (11.06.1969 tarihli ve 1969/4 E., 1969/6 K. sayılı İBK). [...]” YHGK, 22.03.2022, E.2019/201, K.2022/354.

¹⁹ Teminat mektuplarının hukukî niteliği konusunda ileri sürülen görüşler için bkz. Nami Barlas, “*Banka Teminat Mektupları*”, Makalelerim, C. I (İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2008), 34 vd.; Hilal Yener Çoşkun, *Banka Teminat Mektuplarında İlgililerin Hak ve Borçları* (İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2012), 22 vd.

²⁰ Barlas, “*Banka Teminat Mektupları*”, 32.

²¹ Hakan Pekcanitez ve Güray Erdönmez, *7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato* (İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2018), 34; Cemil Simil, *Konkordato Mühletin Borçlu Bakımından Sonuçları* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2020), 28 vd.

tazmininin engellenmesi ancak çok istisnâî hâllerde, ispat ölçücü ve teminat miktarı yükseltilerek Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 389. maddesi ve devamı hükümleri çerçevesinde mümkün olabilir²². Borçlu hakkında konkordato mühleti verilmesinin, teminat mektubunun tazmininiyle ilişkilendirilmemesi gerekir.

Diğer taraftan teminat mektupları genellikle kesin ve süresiz nitelikte olup, ilk talepte ödeme şartını içermektedir. Nitekim Taslak'ta da icra ve iflâs dairelerine verilen teminat mektubunun kesin ve süresiz nitelikte olması, ilk talepte ödeme şartını içermesi ve öngörülen tazmin talebi tarihine kadar işleyecek faizi de kapsayacak tutarda olması zorunluluğu kabul edilmiştir (CİKT m.13/1). Konkordato sürecinde teminat mektubunun tazmininin iflâs mahkemesinin kararına bağlanması, teminat mektubunun bu niteliğine de zarar verir.

V. KÜÇÜK SAYILABİLECEK TUTARDAKİ BORÇLARIN ÖDENEBİLMESİ

Konkordato mühletinin verilmesi borçlunun tasarruf yetkisini kural olarak sınırlandırmaz²³. Borçlunun konkordato mühletinden önce doğmuş borçlarını ödemesine engel bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu nedenle, borçlu konkordato mühleti içerisinde de mühletten önce doğan borçlarını ödeyebilir. Ödeme, geçerli sonuç doğurur. Ancak mühletten önce doğan borcun ödenmesi *alacaklılar arasındaki eşitliği* zedeleyip diğer alacaklıları zarara uğratacağı için mühlet kararının kaldırılması ve konkordato talebinin reddi sonucunu doğurabilir. Taslak'ta bu sonucun doğmaması amacıyla yeni bir hüküm kabul edilmiştir. CİKT m.389/3'e göre "*Mahkeme, komiserin ve varsa alacaklılar kurulunun görüşünü alarak, konkordato talebiyle birlikte mahkemeye sunulan alacak listesinde yer alıp borçlunun faaliyetine göre küçük sayılabilecek tutardaki borçların ödenmesine talep üzerine karar verebilir.*"

Taslak'ta "*borçlunun faaliyetine göre küçük sayılabilecek tutardaki borçlarının ödenmesine*" izin verilmesine ilişkin düzenleme önemli ve yerinde bir düzenlemedir. Özellikle küçük alacaklıların sayısının fazla olduğu hâllerde bu alacaklıların süreç içerisinde kalması faydadan çok, konkordato masraflarını artırmakta ve sürecin yürütülmesini güçleştirmektedir. Taslak'taki bu faydalı ve önemli düzenleme düzenlenme şekli ve içerik olarak birçok temel eksiklik ve belirsizlik taşımaktadır. Özellikle kimin talepte bulunabileceği, talebin ne zamana kadar yapılabileceği ve mahkemenin ne zamana kadar talep hakkında karar verebileceği, küçük alacak sayılabilecek tutarın nasıl belirleneceği, alacaklıla-

²² Atalay, Erdönmez ve Simil, *Cebri İcra Kanunu Taslağı Değerlendirmesi*, m.388, 1030; Güray Erdönmez, "*Konkordato Mühletinin Alacaklılara Etkisi*", *Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukukunun Güncel Sorunları II*, 21 Haziran 2019 (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2020), 31; Serhat Sarısözen, *Konkordato* (Ankara: Yetkin Yayıncılık, 2024), 499.

²³ Ancak gerek mühlet kararıyla beraber veya mühlet içerisinde mahkemenin alacağı kararla (İİK m.297/1) gerekse de Kanun'dan ötürü (İİK m.297/2) bazı işlemlerin yapılması komiserin katılımını veya mahkemenin iznini gerekli kılabilir.

ra ödemenin peşin mi taksitle mi yapılacağı hususlarında düzenleme yapılması gerekir²⁴. Uygulamada küçük alacaklılar âdeta “*garanti oy*” olarak görüldüğü ve özellikle alacaklı sayısı çoğunluğu bakımından çok önemli oldukları için Taslak’ta bu düzenlemeye ilişkin eksikliklerin ve belirsizliklerin giderilmesi daha çok önem arz etmektedir.

Ödeme talebinde bulunabilecek olan kural olarak borçlu olmalıdır. Bu talebin en erken alacak bildirimi için kabul edilen sürenin dolmasından sonra yapılması ve mahkemenin de en geç alacaklılar toplantısına kadar karar vermesi gerekir. Zira alacak bildiriminden sonra borçlunun faaliyetine göre küçük sayılabilecek tutarın tespiti mümkün olabilecektir. Yine, alacaklılar toplanmasından önce mahkeme karar verdiği takdirde amaçlanan fayda da sağlanabilecektir. Küçük alacak sayılabilecek tutarın ne olduğu her konkordato borçlusu bakımından ayrı değerlendirilmelidir. Ancak küçük alacak olarak belirlenecek tutarın toplamının, projenin kabulü oylamasına etki doğurmayacak seviyede olması gerekir. Aksi takdirde, küçük alacaklılar oy gücünü ileri sürerek âdeta borçluyu ödeme talebinde bulunmaya zorlayabilir ve kabul edilebilecek bir konkordato projesinin sırf bu sebeple gerekli çoğunluğu bulamamasına sebebiyet verebilirler. Ödemenin faiziyle birlikte peşin olması gerekir. Zira bu alacaklar konkordato prosedürünün dışına çıkarılmaktadır. Borçlu, küçük alacakları faiziyle birlikte peşin ödeyemeyecekse, bu yönde bir teklifte de bulunmaması gerekir²⁵.

VI. YABANCI PARA ALACAKLARININ TÜRK LİRASINA DÖNÜŞTÜRÜLMESİ

İİK’da yabancı para alacaklarının konkordatoda Türk lirasına çevrilip çevrilmeyeceği, çevrilecekse hangi tarihteki ve hangi kur üzerinden Türk lirasına çevrileceğine ilişkin açık bir düzenleme bulunmamaktadır. Ancak doktrinde yabancı para alacaklarının konkordatoda da Türk lirasına çevrilmesi gerektiği kabul edilmesine karşın yabancı para alacaklarının hangi tarihteki kur üzerinden Türk lirasına çevrilmesi gerektiği konusunda farklı görüşler ileri sürülmüştür. Doktrinde yabancı para alacağının Türk lirasına çevrilmesinde geçici mühlet tarihinin, alacaklının alacağını kaydettirdiği tarihin, alacak kayıt süresinin son gününün²⁶

²⁴ Atalay, Erdönmez ve Simil, *Cebrî İcra Kanunu Taslağı Değerlendirmesi*, m.389, 1034.

²⁵ Atalay, Erdönmez ve Simil, *Cebrî İcra Kanunu Taslağı Değerlendirmesi*, m.389, 1034-1035.

²⁶ Yargıtay 6. Hukuk Dairesi yakın tarihte verdiği kararında alacak bildirilme süresinin son günündeki Merkez Bankasının döviz satış kuru üzerinden döviz alacağının Türk Lirasına çevrilmesi gerektiğini kabul etmiş ve bunun gerekçelerini şu şekilde açıklamıştır: “[...] İİK’da düzenlenen konkordato hükümlerinde (m.285-309/1) yabancı para alacağının hangi tarihteki kur üzerinden Türk Lirasına çevrileceğine dair bir düzenleme bulunmamaktadır. İflasta olduğu gibi konkordatoda da yabancı para alacağının Türk Lirasına çevrilmesi, diğer alacaklılar ile yabancı para alacaklısı arasındaki eşitliğin sağlanması, borçlunun aktif-pasif miktarının net olarak tespiti ve her bir alacaklının ne miktar alacağına kavuşacağına belirlenmesi kısaca İİK nın 305.maddesinde düzenlenen konkordatonun tasdik koşullarının objektif olarak belirlenmesi açısından zorunluluk arz etmektedir. Bu tarihin belirlenmesinde doktrin ve uygulamada; geçici mühlet, kesin mühlet ve tasdik karar tarihleri ile alacaklıların, alacaklarını bildirmeleri için kanunda öngörülen 15. günün bitim tarihi öneril-

veya tasdik tarihinin esas alınması gerektiğine dair görüşler ve bu görüşler çerçevesinde uygulamada farklı kararlar bulunmaktadır²⁷.

Yabancı para alacağının konkordatoda ülke parasına çevrilmesi oylamanın doğru yapılabilmesi, konkordatonun kabulü için gerekli çoğunluğun belirlenmesi içindir. Bunun ancak eşit para birimiyle mümkün olabileceği kabul edilmektedir²⁸. Doktrinde, konkordatodan beklenenin konkordatonun tasdiki koşullarına göre borçlunun borcunu ödemesi olduğu, eğer yabancı paranın çeviri sorunluluğu kabul edilmezse, sırf yabancı paranın değer artışı sebebiyle borçlunun tasdik anındaki malvarlığı ile ödeme zamanındaki malvarlığı arasında önemli değişikliklerinin olabileceği, özellikle ülke parasının yabancı para karşısında hızla değer kaybetmesi hâlinde, borçlunun yabancı para borcunu aynen veya fiili ödeme tarihindeki kur üzerinden yerine getirmek zorunda kalması hâlinde bunun mümkün olamayacağı ifade edilmiştir²⁹. Ayrıca konkordatonun amacının dürüst borçluya yardımcı olmak ve onun da borçlarını kabul edilen şekilde ödemesini sağlamak olduğu, para dışındaki alacakların ülke parasına çevrilmesi ilkesinin yabancı para alacakları için de geçerli olduğunun kabul edilmesi gerektiği belirtilmektedir³⁰.

mektedir. *Ülkemizdeki enflasyonist ortam da dikkate alındığında, yabancı para alacaklısı ve diğer alacaklılar arasındaki menfaat dengesinin sağlanması için İİK'nın 299.maddesinde öngörülen 15 günlük alacak bildirilme süresinin son günündeki Merkez Bankasının döviz satış kuru üzerinden döviz alacağının Türk Lirasına çevrilmesi gerekir.* Bu tarihin esas alınması; a) Hangi alacaklının ne miktar alacağı için oy hakkına sahip olduğu (m.302); b) Takas ileri sürmek isteyen alacaklının takas ileri sürmesi dolayısıyla takas sonrası alacak veya borcunun kalıp kalmadığı (m.294/4); c) Rüçhanlı alacaklar ve komiserin izniyle yapılan işlemlerden doğan borçlar nedeniyle gösterilecek teminat miktarının tespiti (m.305/1-d), d) Komiserin "tasdik koşulları" (m.305) açısından gerekçeli raporunu (m.304/1) mahkemeye eksiksiz sunabilmesi için menfaatler dengesine ve konkordato sürecine en uygun ve en objektif tarihtir. [...] Y6. HD, 13.05.2024, E.2024/605, K.2024/1443.

Yargıtay 19. Hukuk Dairesi ise 2009 yılında verdiği kararında çeviri için konkordato mühletinin verildiği tarihin esas alınması gerektiğini kabul etmiştir. "[...] Yabancı para alacaklılarının aynen mi yoksa Türk Lirasına çevrilerek mi, çeviri yapılırsa hangi tarihteki kur üzerinden çevirinin yapılacağı konusunda bir düzenleme bulunmamaktadır. Konkordatoya tabi alacaklar arasında eşitlik bulunduğundan alacağın Türk Lirası karşılığının konkordatoda dikkate alınması gerekir. Zira İİK'nın 303.maddesinde konkordato hükümlerinden etkilenmeyecek alacaklar arasında yabancı para alacakları gösterilmemiştir.

Yabancı para alacaklılarının Türk Lirasına çevrilme tarihinin konkordato mühletinin verildiği tarih olarak kabul edilmelidir. Zira mühletin verildiği tarih özellikle çoğunluk hesabı yönünden tüm alacaklar için ortak bir zaman kesitidir. Bu durumda mahkemece yabancı para alacağının mühletin verildiği 01.08.1995 tarihindeki Türk Lirası karşılığının tespit edilip konkordato tasdiki koşulları da gözetilerek bir karar verilmesi gerekirken bu yönler gözetilmeden eksik inceleme ile karar verilmesinde isabet görülmemiştir. [...] Y19. HD, 08.10.2009, E.2008/11846, K.2009/9012.

²⁷ Bu konudaki görüşler ve tartışmalar için bkz. Tolga Akkaya, "Konkordatoda Yabancı Para Alacakları", İstanbul Hukuk Mecmuası 80/3 (2022), 828 vd.

²⁸ Hakan Pekcanitez, *Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukukunda Yabancı Para Alacaklarının Tahsili* (Ankara: Yetkin Yayıncılık, 1998), 261. Alacakların tespitinde eşit para biriminin kabulünün gerektiği yönünde bkz. Selçuk Öztekin, *Yeni Konkordato Hukuku (Öztekin Şerhi)* (Ankara: Yetkin Yayıncılık, 2023), 524.

²⁹ Pekcanitez, *Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukukunda Yabancı Para Alacaklarının Tahsili*, 262.

³⁰ Pekcanitez, *Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukukunda Yabancı Para Alacaklarının Tahsili*, 263; Sümer Altay ve Ali Eskiocak, *Konkordato ve Yeniden Yapılanma Hukuku* (İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2019), 152.

Kanaatimizce yabancı para alacaklarının konkordatoda Türk lirasına çevrilmemesi gerekir. Paranın sosyal ve ekonomik hayattaki yeri nedeniyle para alacakları ile diğer hak ve alacaklar gerek maddî hukuk gerekse takip hukukunda ayrı değerlendirilmiştir. Bu nedenle, konusu para olmayan alacakların, ona eşit kıymette para alacağını çevrilmesi gerekliliğinin yabancı para alacakları bakımından geçerli olmadığını düşünüyoruz. Yabancı para alacağının konkordatoda ülke parasına çevrilmesinin sırf oylamanın doğru yapılabilmesi, konkordatonun kabulü için gerekli çoğunluğun belirlenmesi için de kabul etmek yeterli değildir³¹. Zira takipte veya davada peşin harcın belirlenmesi ve ödenmesi için takip tarihi veya dava tarihi esas alınarak yapılan çeviri, konkordatoda da sırf oylamada esas olmak üzere örneğin, geçici mühlet kararının verildiği tarih itibarıyla çeviri yapılması düşünülebilir. Ancak bu çeviri, borçlunun aynen ifa veya fiilî ödeme tarihindeki kur üzerinden ödeme zorunluluğunu ortadan kaldırmamalıdır.

Son olarak yabancı para alacağının ülke parasına çevrilmesi, özellikle ülke parasının yabancı para karşısında sürekli değer kaybettiği bir durumda, menfaat dengesinin yabancı para alacaklısı aleyhine aşırı derecede bozulması sonucunu doğurmaktadır. Bir yandan konkordato mühletinin etkilerinin 29 aya (Taslak'ta 25 aya kadar) kadar devam ettiği bir süreçte, geçici mühlet tarihi esas alınarak yapılan bir çeviride yabancı para alacaklısı bu süredeki değer kaybına katlanmakta; diğer taraftan da tasdik edilen konkordatonun türüne göre ülke parasına çevrilen bu tutar üzerinden tenzilat yapılmakta veya uzun bir vadede ödeme yapılmakta veyahut her ikisi birlikte söz konusu olmaktadır. Yabancı para alacaklısı bir yandan çeviri zorunluluğu diğer yandan konkordatonun etkisi nedeniyle konkordatonun birden çok olumsuz sonucuna katlanmak zorunda kalmaktadır. Bu durum, borçlu ile alacaklılar arasındaki menfaat dengesine aykırı olduğu gibi mülkiyet hakkının da ihlâli niteliğindedir. Borçlu, kur artışlarından dolayı yabancı para borcunu tasdikten sonra aynen ve fiilî ödeme tarihindeki kur üzerinden ödeyememe tehlikesi içerisinde ise ya teklif edilen tutarın kaynaklarıyla orantılı olmaması nedeniyle konkordatonun tasdik edilmemesi gerekir ya da konkordato tasdik edilmişse yabancı para alacaklısına ödeme yapılamaması durumunda

³¹ İsviçre hukukunda konkordato mühletinin verilmesiyle birlikte faizlerin işleminin durması esasında, komiserin ve daha sonra tasdik aşamasında mahkemenin alacaklarını bildiren alacaklıların alacaklarını tam olarak hesaplayabilmeleri için kabul edildiği yönünde bkz. Botschaft SchKG, 184. Alacaklara mühlet içerisinde de faiz işlemesi halinde, bunlar sürekli artış göstereceği ve konkordato oylamasında gerekli olan alacak çoğunun belirlenmesinin oldukça güç olacağı yönünde bkz. Daniel Hunkeler, *Das Nachlassverfahren nach revidiertem SchKG: mit einer Darstellung der Rechtsordnungen der USA, Frankreichs und Deutschlands* (Freiburg: Paulusdruckerei, 1996) Rn. 751, 752. Türk hukukunda *Taşpınar* da faizin işlemeye devam etmesinin alacağın çoğunluğunun belirlenmesinde komiserin hesaplarını zorlaştıracaklarını, emek ve zaman kaybına sebebiyet vereceğini, konkordato sürecinin karmaşık ve zor olmasına neden olacağını ifade etmiştir [Sema Taşpınar, "Adi Konkordato Hakkında İcra ve İflâs Kanununda Yapılan Değişiklikler", BATİDER, C. XII, S. 2 (2003), 65]. Eleştirisi için bkz. Simil, *Konkordatoda Mühletin Borçlu Bakımından Sonuçları*, 193-194.

konkordatonun kısmen iptali söz konusu olmalıdır. Bu nedenlerle, kanaatimizce konkordato yabancı para alacaklarının ülke parasına çevrilmemesi gerekir. Borçlu, tasdik edilen konkordato projesine göre yabancı para alacaklısının talebine göre borcunu aynen ve fiili ödeme tarihindeki kur üzerinden Türk lirası olarak ödemelidir.

Taslak'ta yabancı para alacaklarının Türk lirasına çevrileceği, bu çevirinin de hangi tarihteki ve hangi kur üzerinden gerçekleşeceği açıkça düzenlenmiştir. Alacaklıların alacaklarını bildirmeye davete ilişkin CİKT m.391/2'ye göre "*İlanda ayrıca yabancı para alacaklarının geçici mühlet kararının verildiği tarih itibarıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası efektif satış kuru üzerinden Türk lirasına dönüştürüleceği hususu yer alır.*". Buna göre yabancı para alacakları konkordato geçici mühlet kararının verildiği tarihte³² ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası efektif satış kuru üzerinden Türk lirasına çevrilir. Doktrindeki tartışmalar ve yargı kararlarındaki farklılıklar dikkate alındığında, yabancı para alacaklarının ülke parasına çevrileceği kabul edilecekse hangi tarihteki ve hangi kur üzerinden Türk lirasına çevrileceğinin açıkça düzenlenmesi olumludur³³. Ancak buradaki çevirinin mümkün oldukça geç bir tarihte yapılması gerekirdi. Mühletin verildiği tarih esas alındığında yabancı para alacaklısı aleyhine bir durum yaratılmaktadır. Yabancı paranın neredeyse sürekli olarak artış gösterdiği ülkemizde aylar önce Türk lirasına çevrilmiş olan yabancı para alacaklısının alacağı bir yandan Türk lirasına çevrilmekle diğer yandan da konkordatoya tabi olmakla konkordatodan etkilenmektedir. Yabancı para alacaklısı diğer para alacaklılarına nazaran daha az bir tutar elde etmektedir. Bu nedenle, oylamadan önce ortak bir tarih olarak alacak kayıt süresinin son gününün çeviri tarihinde esas alınması daha doğru olurdu. Ancak biz konkordato yabancı para alacaklarının ülke parasına çevrilmemesi gerektiğini, doktrindeki tartışmalar ve yargı kararlarındaki farklılıkların giderilmesi için de Taslak'ta alacaklının talebi üzerine yabancı para alacaklarının aynen veya fiili ödeme tarihindeki kur üzerinden ödeneceğine ilişkin bir düzenlemenin yapılmasının daha doğru olacağını düşünüyoruz.

VII. TASDİK ŞARTI OLARAK ŞİRKET PAY SAHİPLERİNİN KATKI PAYI ÖDEMESİ

7101 sayılı Kanun'la konkordatoya ilişkin hükümlerde değişiklik yapıldığında İsviçre hukukundaki konkordatonun tasdiki için şirket pay sahiplerinin de katkı payı ödemesine ilişkin şart hukukumuzda alınmamıştır. Taslak'ta ise 399.

³² İsviçre hukukunda, yabancı para cinsinden alacaklarının ülke parasına çevrilmesi gerektiği hususunda bir düzenleme bulunmamakla beraber, doktrinde yabancı para cinsinden alacaklarının geçici mühlet tarihi itibarıyla ülke parasına çevrilmesi gerektiği kabul edilmektedir [Bauer ve Luginbühl, *Basler Kommentar SchKG*, Art. 300, Rn. 28; Hunkeler, *Kurzkomentar SchKG*, Art. 300, Rn. 10; Brigitte Umbach-Spahn, Stephan Kesselbach ve Christian Exner, *Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs SchKG*, *Schulthess SchKG* (Zürich-Basel-Genf: Schulthess Verlag, 2017), Art. 300, Rn. 9].

³³ Atalay, Erdönmez ve Simil, *Cebri İcra Kanunu Taslağı Değerlendirmesi*, m.391, 1038.

madde ile mahkemenin, alacaklılardan beklenen fedakârlık ve şirketin durumunu dikkate alarak konkordatonun tasdikini, pay sahiplerinin borçlu şirketin iyileşmesine tahsis edilecek hakkaniyete uygun bir katkı payı ödemeleri şartına bağlayabileceği kabul edilmiştir.

İsviçre hukukunda konkordatonun tasdiki için pay sahiplerinin şirketin iyileşmesi için katkı payı ödemesi zorunluluk olarak kabul edilmişken (İsv. İİK m.306/1, b.3), Taslak'ta mahkemenin takdirine bırakılmıştır. Ancak İsviçre hukukunda da pay sahiplerinin katkı payının türü ve kapsamı somut olayın özelliklerine göre mahkemenin takdirine bırakılmıştır³⁴. Bu düzenlemenin alacaklılar ile pay sahipleri arasında belirli bir fedakârlık dengesi sağlamayı amaçladığı kabul edilir³⁵. Tüm pay sahiplerinin aynı miktarda katkı yapması beklenmez; ancak önemli olan pay sahiplerinin tamamı tarafından sağlanan katkıların toplamda uygun olup olmasıdır³⁶.

Pay sahiplerinin katkı payı vermesi, konkordatonun tasdiki için bir şart olarak kabul edilebilir; ancak pay sahiplerinin bu katkıyı vermeye zorlanması mümkün değildir. Katkı payı, pay sahipleri için bir yükümlülük değil, konkordatonun tasdiki için bir yüktür^{37,38}.

Hukukumuzda özellikle konkordato sürecindeki şirketlerin neredeyse tüm kredi borçlarına pay sahiplerinin kefil olduğu³⁹ veya rehin verdiği dikkate alındığında, şirket pay sahiplerinin katkı payı ödemesinin mahkemenin takdirine bırakılması uygun olmuştur. Özellikle bu hâllerde şirketle birlikte pay sahiplerinin de konkordato başvurusunda bulunduğu dikkate alındığında, bu hükmün hukukumuzda uygulama alanı bulması oldukça sınırlı olacaktır.

CİKT m.399, pay sahiplerinin ne tür bir katkı payı ödeyecekleri konusunda belirlilik içermemektedir. Somut olayın özelliklerine göre katkı payının gerekli olup olmadığına, gerekliyse türü ve kapsamına mahkeme karar verecektir. Borçlunun mali durumunun iyileşmesine katkı sunan ve pay sahipleri bakımından fedakârlık olarak kabul edilebilecek her türlü edimler katkı payı olarak kabul

³⁴ Hunkeler, *Kurzkomentar SchKG*, Art. 306, Rn. 40; Daniel Hunkeler ve Georg J. Wohl, *Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs SchKG*, *Schulthess SchKG* (Zürich-Basel-Genf: Schulthess Verlag, 2017), Art. 306, Rn. 16; Umbach-Spahn, Kesselbach ve Bossart, *Basler Kommentar SchKG*, Art. 306, Rn. 33.

³⁵ Brigitte Umbach-Spahn, Stephan Kesselbach ve Stefan Bossart, *Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs II*, *Basler Kommentar SchKG* (Basel: Helbing Lichtenhahn Verlag, 2021), Art. 306, Rn. 30.

³⁶ Umbach-Spahn, Kesselbach ve Bossart, *Basler Kommentar SchKG*, Art. 306, Rn. 32; Hunkeler ve Wohl, *Schulthess SchKG*, Art. 306, Rn. 17.

³⁷ Umbach-Spahn, Kesselbach ve Bossart, *Basler Kommentar SchKG*, Art. 306, Rn. 36.

³⁸ İsviçre hukukunda söz konusu hükmün paydaş için anonim şirketler hukukuna özgü bir ek ödeme yükümlülüğü getirmediği vurgulanmaktadır (Hunkeler ve Wohl, *Schulthess SchKG*, Art. 306, Rn. 17).

³⁹ Oğuz Atalay, Tolga Akkaya ve Çiğdem Yazıcı, *Cebri İcra Kanunu Taslağı Değerlendirmesi* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2026), m.399, 1056-1057.

edilir⁴⁰. Pay sahiplerinin sermaye artırımına onay vermesi, şirketten olan alacaklarından feragat etmeleri veya alacaklarını ertelemeleri yahut şirkete kredi sağlamaları, yönetici pay sahiplerinin ücretlerinden veya prim alacağı gibi diğer menfaatlerinden vazgeçmeleri bu çerçevede kabul edilir⁴¹.

CİKT m.399/2’de katkı payının, tasdik kararından önce ödenmesine karar verebileceği gibi, belirleyeceği takvim çerçevesinde tasdik kararından sonra ödenmesine de karar verebileceği kabul edilmiştir. Ancak şirket pay sahipleri konkordato başvurusunda bulunmadan önce mühlet içerisinde fedakârlıkta bulunmuş; örneğin, alacaklarından vazgeçmiş veya kredi sağlamış olabilirler. Bu durumda, CİKT m.399/1 dikkate alınarak şirket pay sahiplerinden konkordatonun tasdiki için ayrıca katkı payı ödemeleri beklenmemelidir.

Taslak’ta mahkeme tasdik şartı olarak pay sahiplerinin katkı payı sunmasını arayabilir. Alacaklılar da şirket pay sahiplerinin katkı payı sunarak fedakârlıkta bulunmaları gerekçesiyle konkordatoya kabul oyu vermiş olabilirler. Bu nedenle, şirket pay sahiplerinin tasdikten önce katkı sunma borçlarını yerine getirmemesinin tasdik engeli olarak kabul edilmesi doğrudur. Ancak katkı payının sunulması bir yükümlülük değil, *yük* olarak kabul edildiği için konkordatonun tasdikinden sonra katkı payının ödemesinde aksama olmasının *yaptırımı* tabi tutularak konkordatonun tamamen iptali sebebi sayılması doğru olmadığı gibi çok ağır bir sonuçtur⁴².

VIII. KONKORDATODA TEDBİR KARARLARININ DENETİMİ

CİKT m.411/6’ya göre “*Konkordato talebi üzerine veya konkordato mühleti içinde ihtiyatî tedbir taleplerinin mahkemece kabulü veya reddi kararlarına karşı kararın tebliği tarihinden itibaren iki hafta içinde istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesinin kararı kesindir.*”

Taslakta konkordato yargılamasında verilen tedbir kararlarının istinaf edilebilen kararlardan kabul edilmesi önemli ve yerinde bir düzenlemedir. Zira uygulamada konkordato yargılamasında başta mülkiyet hakkını ihlâl edici, kanunda açıkça öngörülmemesine rağmen maddî hukuktan doğan hakların kullanımını engelleyici tedbirlere karar verildiği sıklıkla görülmektedir. Konkordato sürecinde ihtiyatî tedbir taleplerine ilişkin kararların denetlenilebilecek olması mahkemelelerin talepleri daha titiz değerlendirmesini sağlayacağı gibi, hukuka aykırı kararların kaldırılmasına da imkân sağlayacaktır.

Taslak’ta ilgilinin dinlenmesi veya yokluğunda karar verilmesi konusunda bir ayırım yapılmadan, *ihtiyatî tedbir taleplerinin mahkemece kabulü veya reddi kararlarına* karşı istinaf yoluna başvurulabileceği kabul edilerek ilgilinin yoklu-

⁴⁰ Umbach-Spahn, Kesselbach ve Bossart, *Basler Kommentar SchKG*, Art. 306, Rn. 33.

⁴¹ Hunkeler, *Kurzkomentar SchKG*, Art. 306, N. 40; Hunkeler ve Wohl, *Schulthess SchKG*, Art. 306, Rn. 16; Umbach-Spahn, Kesselbach ve Bossart, *Basler Kommentar SchKG*, Art. 306, Rn. 33.

⁴² Ayrıca bkz. Atalay, Akkaya ve Yazıcı, *Cebri İcra Kanunu Taslağı Değerlendirmesi*, m.399, 1057.

ğunda verilen tedbir kararlarına karşı itiraz aşaması kabul edilmemiştir. İlgilinin yokluğunda verilen tedbir kararlarına karşı öncelikle itiraz imkânı getirilmesi, mahkemenin kararını gözden geçirmesi ve gerektiğinde çok kısa ve kolay bir şekilde tedbir kararını kaldırmasını sağlaması bakımından oldukça önemlidir. Bu nedenle, konkordato talebi üzerine veya konkordato mühleti içinde ihtiyatî tedbir taleplerinin mahkemece reddi veya ilgilisi dinlenilerek kabulü kararlarına karşı kararın tebliği tarihinden itibaren iki hafta içinde istinaf yoluna başvurulabileceği; ilgilisi dinlenmeden verilen tedbir kararlarına karşı kararın tebliği tarihinden itibaren iki hafta içinde kararı veren mahkemede itiraz edilebileceği ve itiraz hakkında verilen karara karşı, istinaf yoluna başvurulabileceği şeklinde bir düzenleme daha uygun olurdu⁴³. Bu yöndeki bir düzenleme HMK m.394'deki ihtiyatî tedbirlere ilişkin genel hükümle de uyumlu olur.

IX. TASARRUFUN İPTALİ DAVALARININ KONUSU DIŞINDA BIRAKILMASI

İİK'da konkordato sürecinde mahkemenin izniyle yapılan tasarruf işlemlerinin İİK m.277 ve devamı gereğince iptale tâbi olup olmadığı hakkında bir düzenleme bulunmamaktadır. İsviçre hukukunda, mahkemenin veya alacaklılar kurulunun onayıyla yapılan tasarruf işlemlerinin iptale tâbi olmadığı açıkça düzenlenmiştir (İsv. İİK m.285/3). İsviçre hukukunda borçlunun tasarruf yetkisine ilişkin kanundan doğan yasak işlemlerin mahkeme veya alacaklılar kurulunun izniyle yapılabilmesi kabul edilmiştir (İsv. İİK m.298/2). Bunun sonucu olarak da mahkemenin izniyle yapılan tasarruf işlemleri gibi alacaklılar kurulunun izniyle yapılan tasarruf işlemlerinin de iptale tâbi olmadığı kabul edilmiştir.

Hukukumuzda ise İİK m.297/2'deki yasak işlemlere izin verme yetkisi sadece mahkemeye tanınmıştır. Taslak'ta da aynı kural sürdürülmektedir. Buna göre izin verme yetkisi mahkemede olup mahkeme, izin vermeden önce komiserin ve varsa alacaklılar kurulunun görüşünü alır (CİKT m.389/2). Bu nedenle, komiserin veya alacaklılar kurulunun izniyle söz konusu yasak işlemlerin geçerli kabul edilmesi mümkün değildir. Mahkemenin iznine bağlı bir tasarruf işleminin iptale tâbi olup olmadığı konusunda ise doktrinde farklı görüşler ileri sürülmüştür⁴⁴. Bununla birlikte CİKT m.442/3'e göre "*Konkordato mühleti sırasında iflas mahkemesi veya komiser izniyle yapılan hukuki işlemler iptale tabi değildir.*"

⁴³ Hakan Pekcanitez, Güray Erdönmez ve Cemil Simil, *Cebrî İcra Kanunu Taslağı Değerlendirmesi* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2026), m.411, 1084-1085.

⁴⁴ Mevut hükümler çerçevesinde de mahkemenin izniyle yapılan tasarruf işlemlerinin iptale tâbi olmadığı yönünde bkz. Simil, *Konkordatoda Mühletin Borçlu Bakımından Sonuçları*, 138-139. Aksi yönde bkz. Güray Erdönmez, *Alacaklılara Zarar Verme Kastıyla Yapılan Tasarrufların İptali* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2019), 394 vd.; Erdönmez, "*Konkordato Mühletinin Alacaklılara Etkisi*", 36; Müjgan Tunç Yücel, *Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2020), 179; İbrahim Ercan, *İcra ve İflâs Hukukunda Mal Varlığının Terki Suretiyle Konkordato* (Konya: Mimoza Yayınları, 2008), 225. Eğer aksi görüş kabul edilecekse Taslak'ta CİKT m.442/3'ün zaman itibarıyla uygulanmasına ilişkin düzenleme yapılmalıdır.

Kanaatimizce konkordato mühleti sırasında mahkemenin izniyle yapılan işlemlerin iptale tâbi olmaması son derece isabetli bir düzenlemedir⁴⁵. Zira mahkeme tasarruf işlemine izin vermeden önce işlemin sadece konkordatonun başarıya ulaşmasına engel olup olmadığını değil, ayrıca alacaklıları zarara uğratmak amacıyla yapılıp yapılmadığını da denetleyecektir. Örneğin, konkordato sürecinde likit kaynak temini veya değer kaybının önlenmesi için işletmenin bazı malvarlığı unsurlarının satışı gündeme geldiğinde, mahkeme satışa izin verirken bir yandan bu malvarlığı unsurlarının satışının malî durumun iyileşmesi için gerekli olup olmadığını denetlerken diğer yandan da satış koşullarının (satış bedelinin/gerçek değer belirlenmesi, peşin veya taksitli ödeme gibi) alacaklıları zarara uğratıp uğratmadığını denetler. Gerekğinde bilirkişi incelemesi yaptırarak, satış bedelinin piyasa koşullarına uygun olup olmayacağını ve en az ne kadarlık bir satış bedeli teklif edilirse söz konusu malların satışına izin verileceğini belirleyebilir. Mahkemenin iznine tâbi bir işlemin alacaklıları zarara uğratmak amacıyla yapıldığı anlaşılırsa, konkordato mühletinin kaldırılması ve konkordatonun reddine karar verilmesi dahi söz konusu olabilmektedir. Bu nedenle, Taslak'ta mahkemenin iznine bağlı bir tasarruf işleminin iptale tâbi olmadığı yönündeki düzenlemenin isabetli olduğunu düşünüyoruz. Bunların dışında hiçbir mahkeme denetimi söz konusu olmadan tamamlanma ihtimâli bulunan veya sadece icra mahkemesi tarafından şeklen denetlenerek tamamlanan borçluya satış yetkisi verilmesi (İİK m.111a) yoluyla yapılan satışlar dahil cebri satışlar iptale tâbi olmazken, konkordato sürecinde alacaklıları zarara uğratıp uğratmadığı mahkemece denetlendikten sonra mahkeme izniyle yapılan bir işlemin evleviyetle iptale tâbi olmaması gerektiğini düşünüyoruz.

CİKT m.442/3'te konkordato mühleti sırasında komiser izniyle yapılan hukukî işlemlerin iptale tâbi olmaması şeklindeki düzenlemenin ise isabetli olmadığını düşünüyoruz. Söz konusu hükmün madde gerekçesinde “[...] *Kesin mühletin borçlu bakımından sonuçları başlığını taşıyan [...] 389 ve 442 nci maddelerin mutlaka birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir. Böylece İsviçre'nin Borç İçin Takip ve İflas Hakkında Federal Kanunuyla uyum da sağlanmış olmaktadır.*” denilmesine rağmen, yukarıda da ifade edildiği gibi CİKT m.389'a göre tasarruf işlemlerine izin verme yetkisi sadece mahkemeye; İsviçre hukukunda ise mahkeme ve alacaklılar kuruluna aittir. İsviçre hukukunda izin verme yetkisinin komiser devredilmesi mümkün olmayıp⁴⁶, komiserin tek başına verdiği onayın tasarruf işleminin iptal edilebilirliğini ortadan kaldırması mümkün değildir⁴⁷. Bu nedenle, İsviçre hukukuyla bir uyumun sağlan-

⁴⁵ Karş. Güray Erdönmez ve Tolga Akkaya, *Cebri İcra Kanunu Taslağı Değerlendirmesi* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2026), m.442, 1148.

⁴⁶ Hunkeler, *Kurzkomentar SchKG*, Art. 298, Rn. 16.

⁴⁷ Brigitte Umbach-Spahn ve Stefan Bossart, *Schuldbeitreibungs- und Konkursgesetz, Kurzkomentar SchKG* (Basel: Helbing Lichtenhahn Verlag, 2014), Art. 285, Rn. 10a; Adrian Staehelin ve Lukas Bopp, *Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs II, Basler Kommentar SchKG* (Basel: Helbing Lichtenhahn Verlag, 2021), Art. 285, Rn. 38.

dığı söylenemez. Mahkemenin izniyle yapılan tasarruf işlemlerindeki sıkı denetim, komiserin izniyle yapılan işlemlerde bulunmamaktadır. Özellikle borçlunun tasarruf yetkisinin sınırlandırıldığı veya kaldırıldığı hâllerde, komiserin katılımı veya doğrudan komiserin işlemi söz konusu olmaktadır. Bu işlemlerin, tasarrufun iptali davasına konu olamayacağını kabul etmek doğru bir yaklaşım değildir.

SONUÇ

7101 sayılı Kanun’la İsviçre hukuku esas alınarak 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanunu’nun konkordato hükümlerinde önemli değişiklikler yapılmıştır. Cebri İcra Kanunu Taslağı’nda söz konusu değişikliklerle yeniden düzenlenen konkordatonun temel yapısı ve sistematığı korunmuştur. Bununla birlikte taslakta özellikle uygulamada karşılaşılan birtakım sorunların giderilmesi için olumlu olarak ifade edilebilecek yenilik ve değişiklikler olduğu gibi tekrar tartışılması ve değerlendirilmesi gereken yenilik ve değişiklikler de bulunmaktadır.

Konkordato talebinin reddinden sonra yeniden konkordato teklifinde bulunulmasında ve yetkili mahkemeyi belirlemek amacıyla muamele merkezinde veya yerleşim yerinde yapılan değişikliklere karşı ek koşul getirilmesi yetersiz ancak olumlu düzenlemelerdir. Konkordato başvurusu üzerine derhâl geçici mühlet kararı verilmesine ilişkin kural karşısında mahkemenin geçici mühlet kararıyla birlikte makul güvence raporuna ilişkin derhâl bir inceleme yapması zorunluluğu getirilmesi, borçlu ile alacaklılar arasındaki menfaat dengesinin korunması bakımından önemli bir yeniliktir. Üçüncü kişilere ait rehinli malların paraya çevrilebileceği yönündeki düzenleme de doktrindeki farklı görüşler karşısında olumlu bir düzenlemedir. Yine, alacaklılar ile pay sahipleri arasında belirli bir fedakârlık dengesi sağlamayı amaçlayan pay sahiplerinin katkı payı sunmasına ilişkin düzenleme ile konkordato yargılamasında verilen tedbir kararlarının istinaf edilebilen kararlardan kabul edilmesi önemli yeniliklerdendir. Taslak’ta borçlunun faaliyetine göre küçük sayılabilecek tutardaki borçlarının ödenmesine izin verilmesine ilişkin düzenleme birçok temel eksiklik ve belirsizlik taşısa da önemli ve yerinde bir düzenlemedir.

Konkordatoda teminat mektubunun tazmininin mahkemenin kararına bağlanması son derece olumsuz bir düzenleme olup, garanti ilişkisine ağır bir müdahale niteliği taşımaktadır. Bu düzenlemenin mutlaka yeniden değerlendirilmesi gerekir. Taslak’ta borçlunun sözleşmenin uyarlanması taleb edebileceği veya sözleşmeyi devredilebileceği konusunda açık düzenleme yapılmıştır. Esasında böyle bir düzenleme yapılmasına ihtiyaç olmayıp, genel hükümler çerçevesinde mevcut hâlde de borçlunun bunları talep etmesine bir engel bulunmamaktadır. Uyarlama davasının konusuna ve taraflarına göre bu davaların özelliği ve niteliği de değiştiği için Taslak’ta sözleşmenin uyarlanması talepleri bakımından iflâs mahkemesinin görevli kabul edilmesi eleştirilebilir. Görevli mahkeme burada salt şekli bir inceleme yapmamaktadır.

Yabancı para alacaklarının konkordatoda Türk lirasına çevrilmemesi gerekir. Ancak, bu yönde bir düzenleme yapılacaksa alacak kayıt süresinin son gününün çeviri tarihinde esas alınması daha doğru olur. Konkordato mühleti sırasında mahkemenin izniyle yapılan işlemlerin iptale tâbi olmaması son derece isabetli bir düzenlemedir. Buna karşılık konkordato mühleti sırasında komiser izniyle yapılan hukukî işlemlerin iptale tâbi olmaması şeklindeki düzenleme oldukça sakıncalıdır. Mahkemenin izniyle yapılan tasarruf işlemlerindeki sıkı denetim, komiserin izniyle yapılan işlemlerde bulunmamaktadır. Söz konusu düzenlemenin gerekçesinde ifade edilenin aksine İsviçre hukukunda komiserin izniyle yapılan işlemler tasarrufun iptaline tabidir.

KAYNAKÇA

- Akkaya, Tolga, “*Konkordatoda Yabancı Para Alacakları*”, İstanbul Hukuk Mecmuası 80/3 (2022).
- Akkaya, Tolga, *Cebrî İcra Kanunu Taslağı Değerlendirmesi* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2026).
- Altay, Sümer ve Eskiocak, Ali, *Konkordato ve Yeniden Yapılanma Hukuku* (İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2019).
- Arslan, Ramazan, Yılmaz, Ejder, Taşpınar Ayvaz, Sema ve Hanağası, Emel, *İcra ve İflâs Hukuku* (Ankara: Yetkin Yayıncılık, 2025).
- Aşık, İbrahim, Oruç, Yakup, Tok, Ozan, Saçar, Ömer Faruk ve Aşit, Recep, *İcra ve İflâs Hukuku* (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2025).
- Atalay, Oğuz, Akkaya, Tolga ve Yazıcı, Çiğdem, *Cebrî İcra Kanunu Taslağı Değerlendirmesi* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2026).
- Atalay, Oğuz, Erdönmez, Güray ve Simil, Cemil, *Cebrî İcra Kanunu Taslağı Değerlendirmesi* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2026).
- Atalı, Murat, Ermenek, İbrahim ve Erdoğan, Ersin, *İcra ve İflâs Hukuku* (Ankara: Yetkin Yayıncılık, 2025).
- Aykut, Gökhan, İpoteğin Paraya Çevrilmesi (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2025).
- Barlas, Nami, “*Banka Teminat Mektupları*”, Makalelerim, C. I (İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2008).
- Bauer, Thomas ve Luginbühl, Tanja, Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs II, *Basler Kommentar SchKG* (Basel: Helbing Lichtenhahn Verlag, 2021).
- Ercan, İbrahim, *İcra ve İflâs Hukukunda Mal Varlığının Terki Suretiyle Konkordato* (Konuya: Mimoza Yayınları, 2008).
- Erdönmez, Güray ve Akkaya, Tolga, *Cebrî İcra Kanunu Taslağı Değerlendirmesi* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2026).
- Erdönmez, Güray, “*Konkordato Mühletinin Alacaklılara Etkisi*”, Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukukunun Güncel Sorunları II, 21 Haziran 2019 (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2020).
- Erdönmez, Güray, *Alacaklılara Zarar Verme Kastıyla Yapılan Tasarrufların İptali* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2019).
- Erişir, Evrim, *Kefilin Talilik İlkesini Haciz Yoluyla Takipte İleri Sürmesi* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2024).
- Hunkeler, Daniel ve Wohl, Georg J., Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs SchKG, *Schulthess SchKG* (Zürich-Basel-Genf: Schulthess Verlag, 2017).
- Hunkeler, Daniel, *Das Nachlassverfahren nach revidiertem SchKG: mit einer Darstellung der Rechtsordnungen der USA, Frankreichs und Deutschlands* (Freiburg: Paulusdruckerei, 1996).
- Hunkeler, Daniel, Schuldbetreibungs- und Konkursgesetz, *Kurzkomentar SchKG* (Basel: Helbing Lichtenhahn Verlag, 2014).

- Kale, Serdar, *Yeni Konkordato Hukuku (Öztek Şerhi)*, (Ankara: Yetkin Yayıncılık, 2023).
- Köroğlu, Anıl, *Rehinli Malın Konkordato Mühleti İçinde Paraya Çevrilmesi Yasağı (İİK m 295)*, İHM 78, S. 1 (2020).
- Kren Kostkiewicz, Jolanta, *Schuldbetreibungs- und Konkursgesetz* (Zürich-Basel-Genf: Schulthess Verlag, 2018).
- Kuru, Baki ve Aydın, Burak, *İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı* (Ankara: Yetkin Yayıncılık, 2023).
- Özekes, Muhammet ve Akkaya, Tolga, *Cebri İcra Kanunu Taslağı Değerlendirmesi* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2026).
- Özekes, Muhammet ve Direnisa, Efe, *Cebri İcra Kanunu Taslağı Değerlendirmesi* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2026).
- Özekes, Muhammet, “*Konkordatoya Başvuru ve Geçici Mühlet Kararı*”, 7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2018).
- Öztek, Selçuk, *Adi Konkordatoda Üçüncü Kişinin Rehninin Akıbeti Hakkında Bazı Düşünceler*, MİHDER 16, S. 47 (2020/3).
- Öztek, Selçuk, *Yeni Konkordato Hukuku (Öztek Şerhi)* (Ankara: Yetkin Yayıncılık, 2023).
- Pekcanıtez, Hakan ve Erdönmez, Güray, *7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato* (İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2018).
- Pekcanıtez, Hakan, Atalay, Oğuz, Özkan, Meral Sungurtekin ve Özekes, Muhammet, *İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2025).
- Pekcanıtez, Hakan, Erdönmez, Güray ve Simil, Cemil, *Cebri İcra Kanunu Taslağı Değerlendirmesi* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2026).
- Pekcanıtez, Hakan, *Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukukunda Yabancı Para Alacaklarının Tahsili* (Ankara: Yetkin Yayıncılık, 1998).
- Sarisözen, Serhat, *Konkordato* (Ankara: Yetkin Yayıncılık, 2024).
- Simil, Cemil, *Konkordatoda Mühletin Borçlu Bakımından Sonuçları* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2020).
- Stahelin, Adrian ve Bopp, Lukas, *Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs II, Basler Kommentar SchKG* (Basel: Helbing Lichtenhahn Verlag, 2021).
- Taşpınar, Sema, “*Adi Konkordato Hakkında İcra ve İflâs Kanununda Yapılan Değişiklikler*”, BATİDER, C. XII, S. 2 (2003).
- Tunç Yücel, Müjgan, *Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2020).
- Umbach-Spahn, Brigitte ve Bossart, Stefan, *Schuldbetreibungs- und Konkursgesetz, Kurzkommentar SchKG* (Basel: Helbing Lichtenhahn Verlag, 2014).
- Umbach-Spahn, Brigitte, Kesselbach, Stephan ve Bossart, Stefan, *Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs II, Basler Kommentar SchKG* (Basel: Helbing Lichtenhahn Verlag, 2021).

Umbach-Spahn, Brigitte, Kesselbach, Stephan ve Burkhalter, Roland, Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs SchKG, *Schulthess SchKG* (Zürich-Basel-Genf: Schulthess Verlag, 2017).

Umbach-Spahn, Brigitte, Kesselbach, Stephan ve Exner, Christian, Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs SchKG, *Schulthess SchKG* (Zürich-Basel-Genf: Schulthess Verlag, 2017).

Yener Çoşkun, Hilal, *Banka Teminat Mektuplarında İlgililerin Hak ve Borçları* (İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2012).